

Popis závazné realizace profilové maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury

Obsah

Popis zkoušky	1
Popis písemné zkoušky	2
Popis ústní zkoušky	2
Příloha: seznam děl k ústní zkoušce.....	3

Popis zkoušky

V profilové části sestává zkouška z českého jazyka a literatury z písemné práce a ústní zkoušky. Tyto části jsou známkovány zvlášť (kritéria, jejich bodování a určení známky vizte v dokumentu „Kritéria hodnocení profilové maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury“), určení výsledné známky maturitní zkoušky je váženým průměrem výsledků dílčích zkoušek (písemná práce tvoří 40 % známky, ústní zkouška 60 %). Zároveň však platí následující vnitřní podmínka: „Pokud je alespoň jedna z částí zkoušky hodnocena ‚nedostatečně‘, výsledné hodnocení je ‚nedostatečně‘.“ Žák v takovém případě opakuje pouze tu část zkoušky, která je hodnocena ‚nedostatečně‘.

Ústní zkouška (60 %) →	Výborně	Chvalitebně	Dobře	Dostatečně	Nedostatečně
Písemná práce ↓ (40 %)					
Výborně	Výborně (průměr 1)	Chvalitebně (průměr 1,6)	Chvalitebně (průměr 2,2)	Dobře (průměr 2,8)	Nedostatečně (průměr 3,4)
Chvalitebně	Výborně (průměr 1,4)	Chvalitebně (průměr 2)	Dobře (průměr 2,6)	Dobře (průměr 3,2)	Nedostatečně (průměr 3,8)
Dobře	Chvalitebně (průměr 1,8)	Chvalitebně (průměr 2,4)	Dobře (průměr 3)	Dostatečně (průměr 3,6)	Nedostatečně (průměr 4,2)
Dostatečně	Chvalitebně (průměr 2,2)	Dobře (průměr 2,8)	Dobře (průměr 3,4)	Dostatečně (průměr 4)	Nedostatečně (průměr 4,6)
Nedostatečně	Nedostatečně (průměr 2,6)	Nedostatečně (průměr 3,2)	Nedostatečně (průměr 3,8)	Nedostatečně (průměr 4,4)	Nedostatečně (průměr 5)

Popis písemné zkoušky

Tato část spočívá v samostatném vytvoření souvislého textu (slohové práce) o minimálním rozsahu 350 slov (tzn. grafických slov) s tolerancí 10 % pod touto hranicí (horní limit slov není stanoven). Žák volí jedno z pěti zadání, které je tvořeno číslem, názvem, bližším určením funkčního stylu, útvaru či slohového postupu a případně výchozím textem. Žák může (ale nemusí) svůj text opatřit vlastním titulem, není-li v zadání udáno jinak. Během zkoušky může využít Pravidla českého pravopisu. V hodnocení se zohledňuje a) naplnění zadaných kritérií, b) pravopis, tvarosloví, slovtvorba, c) stylisticky funkční užití lexika a syntaktická výstavba textu a d) kompoziční výstavba textu; podrobnější kritéria a bodové hodnoty lze nalézt v samostatném dokumentu „Kritéria hodnocení profilové maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury“.

Hodnocen je text zaznamenaný na záznamovém archu. Pro vlastní koncepty, myšlenkové mapy a další přípravné texty může žák využít volné listy papíru (s razítkem školy), které obdrží od zadavatele, nebudou součástí hodnocení. Osnova textu není vyžadována a není hodnocena (a tudíž ani započítávána do množství slov), a to ani pokud se nalézá na záznamovém archu.

Zkouška trvá 180 minut vč. času na volbu zadání. Zadání je žák povinen zvolit závazně do 30 minut od zahájení zkoušky zápisem odpovídajícího čísla na záznamový arch. (Po tomto časovém limitu zadavatel žáky obejde a žák své zvolené zadání zaznamená do prezenční listiny.)

Text je třeba zaznamenat modře nebo černě píšící propisovací tužkou, která píše dostatečně silně a nepřerušovaně a jejíž inkoust nelze gumovat. Písmo musí být čitelné a rozlišující malá a velká písmena, může však být psací či tiskací.

Popis ústní zkoušky

Ústní část zkoušky spočívá v rozhovoru žáka se zkoušejícím a přisedícím nad jedním vylosovaným literárním dílem ze školního seznamu děl pro daný školní rok (vizte v příloze tohoto dokumentu). Žák do předem určeného data odevzdá v oficiální formuláři svůj výběr 20 děl (z nichž bude při zkoušce losovat), který splňuje stanovená kritéria (jsou součástí seznamu v jeho závěrečné části). Pokud žák seznam neodevzdá nebo jeho seznam nesplňuje zadaná kritéria, losuje při zkoušce dílo z celého školního seznamu.

Zkouška je řízena pracovním listem. Ten obsahuje úryvek z vylosovaného díla a sadu dvanácti otevřených úloh rozdělených do tří oddílů: analýza úryvku, témata díla, literárněhistorický kontext. V rámci každého oddílu jsou úlohy sdruženy do skupin (konkrétní výběr záleží na povaze díla a pracovního listu, jsou to např.: Jazyk, Kompozice, Motivy, Postavy, Vypravěč, Časoprostor, Subjekty textu, Verš, Básnické prostředky, Emoční ladění, Společenské souvislosti, Literární dějiny a Kulturní souvislosti), žák však může úlohy plnit v libovolném pořadí či propojení.

Zkouška trvá 35 minut, z čehož 20 minut má žák možnost seznámit se s pracovním listem a na volné listy papíru (s razítkem školy) vytvořit poznámky či osnovu k rozhovoru nad dílem. Tyto listy žák po zkoušce odevzdává a nejsou přímou součástí hodnocení, může k nim však v případě potřeby být v rámci hodnocení přihlédnuto. Rozhovor poté trvá 15 minut, hodnocen je v něm a) ústní projev žáka, b) jeho výkon v rámci stanovených tří oddílů úloh na pracovním listu (z hlediska I. míry zodpovězených otázek, II. správnosti zodpovězení otázek a III. samostatnosti zodpovězení otázek a schopnost dialogu; podrobnější kritéria a bodové hodnoty lze nalézt v samostatném dokumentu „Kritéria hodnocení profilové maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury“).

Příloha: seznam děl k ústní zkoušce

I. Světová a česká literatura do konce 18. století (alespoň 3 díla)			
1.	Epos o Gilgamešovi	B	překlad Lubor Matouš
2.	Bible: Genesis + Evangelium podle sv. Matouše	P	překlad Bible 21. století
3.	Sofoklés: Antigoné	D	překlad Ferdinand Stiebitz
4.	Eurípidés: Médeia	D	překlad Ferdinand Stiebitz
5.	Sofoklés: Král Oidipus	D	překlad Ferdinand Stiebitz
6.	Publius Ovidius Naso: Proměny	B	(překlad Ferdinand Stiebitz)
7.	Béowulf	B	překlad Jan Čermák
8.	Píseň o Rolandovi	B	překlad Jiří Pelán
9.	Kristiánova legenda	P	(Jaroslav Ludvíkovský – např. v souboru Středověké legendy o českých světcích)
10.	Kosmas: Kronika česká	P	překlad Karel Hrdina a Marie Bláhová
11.	Dante Alighieri: Božská komedie – Peklo	B	překlad Vladimír Mikeš
12.	Giovanni Boccaccio: Dekameron	P	(překlad Radovan Krátký)
13.	Život svaté Kateřiny	B	překlad Jiří Pelán
14.	Podkoní a žák	B	---
15.	Jan ze Žatce: Oráč z Čech	P	překlad Jaromír Povejšil
16.	François Villon: Já, François Villon	B	překlad Otokar Fischer
17.	Francesco Petrarca: Sto sonetů Lauře	B	překlad Václav Renč
18.	William Shakespeare: Romeo a Julie	D	překlad Martin Hilský
19.	William Shakespeare: Hamlet	D	překlad Martin Hilský
20.	Miguel de Cervantes y Saavedra: Důmyslný rytíř Don Quijote de la Mancha	P	(překlad Václav Černý)
21.	Lope de Vega: Ovčí pramen	D	překlad Otokar Fischer
22.	Jan Amos Komenský: Labyrint světa a ráj srdce	P	---
23.	Molière: Lakomec	D	překlad Vladimír Mikeš
24.	Molière: Tartuffe	D	překlad Vladimír Mikeš
25.	Voltaire: Candide	P	překlad Radovan Krátký
26.	Johann Wolfgang Goethe: Utrpení mladého Werthera	P	(překlad Jana Zoubková)
27.	Denis Diderot: Jeptiška	P	překlad Věra Smetanová
28.	Choderlos de Laclos: Nebezpečné známosti	P	(překlad Dagmar Steinová)

II. Světová a česká literatura 19. století (alespoň 3 díla)			
29.	Jane Austenová: Pýcha a předsudek	P	(překlad Kateřina Hilská)
30.	Alexandr Sergejevič Puškin: Evžen Oněgin	B	překlad Olga Mašková
31.	Stendhal: Červený a černý	P	(překlad Otakar Levý)
32.	Viktor Hugo: Chrám Matky Boží v Paříži	P	překlad Milena Tomášková
33.	Honoré de Balzac: Otec Goriot	P	překlad Božena Zimová
34.	Nikolaj Vasiljevič Gogol: Revizor	D	(překlad Zdeněk Mahler)
35.	Charles Dickens: Oliver Twist	P	(překlad Emanuel a Emanuela Tilschovi)
36.	Edgar Allan Poe: Jáma a kyvadlo a jiné povídky (celý výbor povídek)	P	překlad Josef Schwarz
37.	Edgar Allan Poe: Havran	B	překlady Martina Pokorného a Svatopluka Kadlece (nutná znalost obou)

38.	Emily Brontëová: Na Větrné hůrce	P	(překlad Kateřina Hilská)
39.	Gustav Flaubert: Paní Bovaryová	P	(překlad Eva Musilová)
40.	Charles Baudelaire: Květy zla	B	překlad Svatopluk Kadlec
41.	Fjodor Michajlovič Dostojevskij: Zločin a trest	P	(překlad Jaroslav Hulák)
42.	Émile Zola: Zabiják	P	(překlad Luděk Kárl)
43.	Lev Nikolajevič Tolstoj: Anna Kareninová	P	(překlad Tatjana Hašková)
44.	Alfred Jarry: Ubu králem	D	překlad Prokop Voskovec
45.	Oscar Wilde: Obraz Doriana Graye	P	(překlad Kateřina Hilská)
46.	Henryk Sienkiewicz: Quo vadis?	P	(překlad Erich Sojka)
47.	Edmond Rostand: Cyrano z Bergeracu	D	překlad Jaroslav Pokorný
48.	Karel Hynek Mácha: Máj	B	---
49.	František Ladislav Čelakovský: Ohlas písní českých	B	---
50.	Karel Havlíček Borovský: Křest sv. Vladimíra	B	---
51.	Josef Kajetán Tyl: Strakonický dudák	D	---
52.	Karel Jaromír Erben: Kytice	B	---
53.	Božena Němcová: Babička	P	---
54.	Jakub Arbes: Svatý Xaverius	P	---
55.	Jan Neruda: Povídky malostranské	P	---
56.	Jan Neruda: Balady a romance	B	---
57.	Gabriela Preissová: Její pastorkyňa	D	---
58.	Julius Zeyer: Tři legendy o krucifixu	P	---
59.	Alois a Vilém Mrštíkové: Maryša	D	---
60.	Karel Hlaváček: Pozdě k ránu	B	---

III. Světová literatura 20. a 21. století (alespoň 4 díla)

61.	Anton Pavlovič Čechov: Višňový sad	D	překlad Leoš Suchařípa
62.	Guillaume Apollinaire: Pásmo	B	překlad Karel Čapek
63.	George Bernard Shaw: Pygmalion	D	překlad Milan Lukeš
64.	Thomas Mann: Smrt v Benátkách	P	(překlad Jitka Fučíková)
65.	Franz Kafka: Proces	P	překlad Pavel Eisner
66.	Franz Kafka: Proměna	P	překlad Vladimír Kafka
67.	Michail Afanasjevič Bulgakov: Mistr a Markétka	P	(překlad Libor Dvořák)
68.	Romain Rolland: Petr a Lucie	P	(překlad Jaroslav Zaorálek)
69.	Virginia Woolfová: Paní Dallowayová	P	překlad Kateřina Hilská
70.	Francis Scott Fitzgerald: Velký Gatsby	P	(překlad Lubomír Dorůžka)
71.	Ernest Hemingway: Sbohem, armádo	P	(překlad Josef Škvorecký)
72.	Erich Maria Remarque: Na západní frontě klid	P	(překlad František Gel)
73.	Aldous Huxley: Konec civilizace	P	(překlad Josef Kostohryz)
74.	John Steinbeck: O myších a lidech	P	překlad Vladimír Vendyš
75.	Jean-Paul Sartre: Zed' (celý výbor povídek)	P	(překlad Josef Čermák a Eva Musilová)
76.	Albert Camus: Cizinec	P	(překlad Miroslav Žilina)
77.	Antoine de Saint-Exupéry: Malý princ	P	(překlad Zdeňka Stavinohová)
78.	George Orwell: Farma zvířat	P	(překlad Gabriel Gössel)
79.	Anne Franková: Deník	P	(překlad Miroslav Drápal a Michaela Jacobsenová)
80.	George Orwell: 1984	P	překlad Eva Šimečková
81.	Eugène Ionesco: Plešatá zpěvačka	D	překlad Ivan Zmatlík

82.	William Saroyan: Tracyho tygr	P	překlad Jiří Josek
83.	Jerome David Salinger: Kdo chytá v žitě	P	překlad Luba a Rudolf Pellarovi
84.	Ernest Hemingway: Stařec a moře	P	(překlad František Vrba)
85.	Samuel Beckett: Čekání na Godota	D	(překlad Patrik Ouředník)
86.	John Ronald Reuel Tolkien: Pán prstenů	P	překlad Stanislava Pošustová
87.	Tennessee Williams: Kočka na rozpálené plechové střeše	D	překlad Luba a Rudolf Pellarovi
88.	Vladimir Nabokov: Lolita	P	překlad Pavel Dominik
89.	Friedrich Dürrenmatt: Návštěva staré dámy	D	překlad Jiří Stach
90.	Allen Ginsberg: Kvílení	B	překlad Jan Zábřana
91.	Alberto Moravia: Horalka	P	překlad Jaroslav Pokorný a Alena Wildová
92.	Jack Kerouac: Na cestě	P	(překlad Jiří Josek)
93.	Lawrence Ferlinghetti: Startuji ze San Francisca	B	překlad Jan Zábřana
94.	Edward Albee: Kdo se bojí Virginie Woolfové	D	(překlad Luba a Rudolf Pellarovi)
95.	Alexandr Isajevič Solženicyn: Jeden den Ivana Děnísoviče	P	překlad Sergej Machonin
96.	Anthony Burgess: Mechanický pomeranč	P	překlad Ladislav Šenkyřík
97.	Gabriel García Márquez: Sto roků samoty	P	překlad Vladimír Medek
98.	Richard Brautigan: V melounovém cukru	P	překlad Olga Špilarová
99.	William Styron: Sophiina volba	P	překlad Radoslav Nenadál
100.	Umberto Eco: Jméno růže	P	překlad Zdeněk Frýbort
101.	Margaret Atwoodová: Příběh služebnice	P	překlad Veronika Lásková
102.	Haruki Murakami: Norské dřevo	P	překlad Tomáš Jurkovič
103.	Michael Cunningham: Hodiny	P	překlad Miroslav Jindra
104.	Andrzej Sapkowski: Paní jezera	P	překlad Stanislav Komárek
105.	Ian McEwan: Pokání	P	překlad Marie Válková
106.	Cormac McCarthy: Cesta	P	překlad Jiří Hrubý
107.	Charles Bukowski: Tvrdej chleba	B	překlad Bob Hýsek
108.	Kazuo Ishiguro: Pohřbený obr	P	překlad Lenka Sobotová
109.	Michal Hvorecký: Troll	P	překlad Martina Bekešová

IV. Česká literatura 20. a 21. století (alespoň 4 díla)

110.	Viktor Dyk: Krysař	P	---
111.	Jaroslav Hašek: Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války (1. díl)	P	---
112.	Jiří Wolker: Těžká hodina	B	---
113.	Jaroslav Seifert: Slavík zpívá špatně	B	---
114.	Vítězslav Nezval: Edison	B	---
115.	Vladislav Vančura: Marketa Lazarová	P	---
116.	Ivan Olbracht: Nikola Šuhaj loupežník	P	---
117.	Karel Čapek: Válka s Mloky	P	---
118.	Jaroslav Havlíček: Petrolejové lampy	P	---
119.	Jiří Voskovec – Jan Werich: Balada z hadrů	D	---
120.	Karel Čapek: Bílá nemoc	D	---
121.	František Halas: Torzo naděje	B	---
122.	František Hrubín: Hirošima	B	---
123.	Josef Kainar: Nové mýty	B	---
124.	Jiří Kolář: Roky v dnech	B	---
125.	Josef Škvorecký: Zbabělci	P	---
126.	Oldřich Mikulášek: Ortely a milosti	B	---

127.	František Hrubín: Romance pro křídlovku	B	---
128.	Ladislav Fuks: Pan Theodor Mundstock	P	---
129.	Václav Havel: Zahradní slavnost	D	---
130.	Arnošt Lustig: Modlitba pro Kateřinu Horovitzovou	P	---
131.	Václav Hrabě: Blues pro bláznivou holku a jiné básně	B	---
132.	Jan Skácel: Smuténka	B	---
133.	Bohumil Hrabal: Ostře sledované vlaky	P	---
134.	Milan Kundera: Žert	P	---
135.	Ludvík Vaculík: Morčata	P	---
136.	Ota Pavel: Smrt krásných srnců	P	---
137.	Bohumil Hrabal: Obsluhoval jsem anglického krále	P	---
138.	Bohuslav Reynek: Odlet vlaštovek	B	---
139.	Jaroslav Seifert: Morový sloup	B	---
140.	Ladislav Smoljak – Zdeněk Svěrák: Dlouhý, Široký a Krátkozraký	D	---
141.	Václav Havel: Audience	D	---
142.	Ivan Klíma: Moje první lásky	P	---
143.	Ivan Martin Jirous: Magorovy labutí písně	B	---
144.	Michal Viewegh: Báječná léta pod psa	P	---
145.	Ivan Wernisch: Doupě latinářů	B	---
146.	Jáchym Topol: Anděl	P	---
147.	Irena Dousková: Hrdý Budžes	P	---
148.	Květa Legátová: Jozova Hanule	P	---
149.	Petra Hůlová: Paměť mojí babičce	P	---
150.	Miloš Urban: Stín katedrály	P	---
151.	Jaroslav Rudiš: Konec punku v Helsinkách	P	---
152.	Alena Mornštajnová: Hana	P	---
153.	Anna Cima: Probudím se na Šibuji	P	---
154.	Karin Lednická: Šikmý kostel	P	---

Kritéria pro výběr maturitních zadání k ústní zkoušce

Žák vybírá 20 literárních děl	Světová a česká literatura do konce 18. století	min. 3 literární díla
	Světová a česká literatura 19. století	min. 3 literární díla
	Světová literatura 20. a 21. století	min. 4 literární díla
	Česká literatura 20. a 21. století	min. 4 literární díla
<p>Minimálně třemi literárními díly musí být v seznamu žáka zastoupena próza (P), poezie (B), drama (D). Seznam žáka může obsahovat maximálně dvě díla od jednoho autora. Překlad cizojazyčných děl je seznamem závazně stanoven.</p>		